

אבר מן החי כי מטהרתו לא משמע היתר לחצאין, ורק אם זה היה מתפרש לדין טומאה זה היה ניחא אף שאסור באכילה כי אז זה גם לגמרי דהמטהרתו מתפרש שטהור לגמרי ולא איכפת לן האיסור אכילה כי דנו רק בטהרה, ומיושבת קושיית רש"ש ברד"ה ^{אוצר החכמה} רישא בישראל.

דף קב:

בגמ' אכל צפור טהורה בחייה בכל שהוא. ^{אוצר החכמה} צ"ע דרב רק אמר שכיון שכתוב באבר מן החי אכילה צריך שיעור אכילה אך אין בזה גילוי יותר מכל דיני אכילה ששיעורן כזית ועכ"ז בריה שאני דחייבין עליה בלי שיעור והשיעור נאמר רק על חצי אבר ולמה קשה עליו מכאן, ומבואר דפשוט שבאבר מן החי צריך לאכול אבר שלם ואם יאכל כזית ממנו פטור וא"כ רב עסק באבר שלם שגם בו צריך כזית דבהכרח הלשון אכילה קאי באבר מן החי על בריה דגם בו צריך כזית, וכן מבואר בתוס' לקמן קג: דצריך שיהיה אבר שלם ואפילו שאוכל בבת אחת את ב' חצאיו אינו חייב, וע"ש ברד"ה מהו ובמשנ"ת שם דגם לרש"י צריך אבר שלם ורק הכשיר באוכל ב' חצאי האבר בבת אחת.

בגמ' א"ל אביי ומי איכא מידי וכו'. מבואר דלא אמרינן שדין העוף ויעודו לפי מחשבת בעלים דכשיתן בו יעוד לאברים זה עומד לאברים ושוב כל אדם חייב.

רד"ה ורבי אלעזר ברבי שמעון מחייב. דקפבר שלמה אין לך אבר מן החי גדול מזה. אין הכוונה שהביאור ברבי אלעזר הוא שכולה כאבר אחד בלבד דלא כתב רש"י אין לך אבר גדול מזה אלא כתב אין לך אבר מן החי גדול מזה דהיינו שכשאוכלה חיה זה מן החי הגדול ביותר.

רד"ה לאברים עומדת. דחדא התראה היא. ואף בבת אחת.

רד"ה את"ל אם תמצא באחד מדבריו של רבי בעלמא. מבואר דאת"ל אי"ז סתם צד בעלמא לומר כך אלא ראיות ברורות, ולכך בכל מקום בש"ס קיימ"ל כמו את"ל. **רד"ה** לרי יוחנן חייב שתיים. וחדא התראה. צ"ב דזה ב' התראות דצריך להתרות משום כל לאו בנפרד, שמעתי, אמנם כוונת רש"י דאי"צ להתרות ב' פעמים נפרדים אלא סגי להתרות בפעם אחת על ב' הלאוין.

דף קג.

בגמ' אכל אבר מן החי מן הטרפה ר' יוחנן אמר חייב ב' וכו' בשלמא לרי יוחנן ניחא. צ"ב דאבר מן החי מן הטרפה משמע בפשטות בבהמה אחת וסוגיא ערוכה למעלה דאחע"א, ואיך הקשו על ר"ל, וכן בסמוך כשתירצו כאן בבהמה אחת כאן בשתי בהמות הקשו בבהמה אחת במאי פליגי ופירש"י שהקושיא למה לר"ל חייב רק אחד וקשה

בגמ' חישב לאוכלה אבר אבר ואכלה כולה חייב. היינו לאוכלה חיה בכה"ג, דאם ירצה בזה רק לאחר מיתה שוב כל זמן שחיה היא לא אברים, ובלא"ה פשוט שלא שייך יחוד לאוכלה במיתתה לאברים דזה מיועד ועומד להיות במיתה לאברים ול"צ לזה יחוד מיוחד.

דכיון שירדה הגמ' לחילוק בין אחד לשנים למה לא פשוט הצד דאאחע"א דזהו כל הסוגיא לעיל.

תוד"ה וז"ל וז"ל. **א"כ** ל"חייב נמי הכא טרפה משום אבר מן החי. דסבר איסור חל על איסור לפי ההבנה כאן דאין עומדת בחייה לאברים וא"כ לרבי אלעזר כל בהמה טמאה רק כשניטל ממנה אבר חל בה דין אבר מן החי על איסור טמאה וא"כ אף כאן יחול על טרפה.

הנה"ח 23457

תוד"ה דאיסור חלב. **א"כ** איסור חלב קדים. כאן הבינו דמה שחלב שליל מותר מכל בהמה זהו רק כשחל היתר שחיטה בבהמה אך לפנ"ז זה ודאי אסור, דודאי אסור להכניס ראשו למעי בהמה חיה ולאכול את העובר ולכך ר' יוחנן חייב כשנתלש החלב מבן ט' חי כי עוד אין בו היתר דכל בבהמה ואדרבה אם היה דין דכל בבהמה קודם שחיטה זה היה מתיר גם כשיצא החלב לחוץ כמו כל שליל היוצא ממעי אמו לאחר שחיטתה דמותר גם בחוץ (כיון שלא נעשית בו לידה, ואף בחלב שיצא לחוץ לא נעשית לידה) וזה שהוכיחו מר' יוחנן דהחלב נאסר כבר במעי אמו, ובהמשך חלקו וסברו דמה שכל בבהמה מתיר ענינו דכל עובר אין שמו עליו אלא הוא טפל לבשר אמו ולכך כשהותר בשר אמו בשחיטה הותר אף הוא וחלבו ללא איסור אין זבוח וללא איסור חלב ולכך אף קודם שנשחטה אמו והוא אין זבוח כמו אמו מ"מ הוא טפל לאמו ואין על חלבו שם חלב וכמבואר בסוגיא שרק בלידה החלב נאסר וכיון שמה שדין חלב לא חל קודם

לידה זה משום שזה טפל לאמו (ולא משום שחל היתר מגז"כ דכל בבהמה דנימא שא"כ אף בפירוש לחוץ זה לא יאסר בלא שתיעשה בו לידה וככל שליל שיוצא ממעי השחוטה) סבר ר' יוחנן דכשיוצא חלב בן ט' חי ובחוץ זה יפסיק להיות טפל לאמו יחול עליו אז שם חלב ויאסר אף שתמיד לא נאסר החלב קודם לידה.

בא"ד. והא דקאמר כשנטרפה עם יציאת רובה הוא הדין נטרפה במעי אמה.

היינו לפירוש זה דהחלב חל רק בלידה וה"ה האיסור טרפה משא"כ לפירוש קמא דהחלב חל קודם לידה ומ"מ חלין עליו שאר איסורין כי הוא הותר מכללו אם תטרף במעי אמה יחול מיד איסור טרפה החמור שלא חלין עליו איסורין, ומ"מ לכל הפירושים לא חל אבר מן החי קודם לידה כיון שאם תשחט אמו הוא נותר בחיותו וצ"ע דרק אז דינו כשנשחט אך קודם שחיטת אמו אמאי אינו אבר מן החי אף קודם לידה וכחלב וטרפה.

דף קג:

בגמ' רבי יוחנן אמר חייב הרי נהנה גרונו בכזית. אף שעוד לא נכנס בגרון כשהיו יחד דהרי בלען מופרדין מ"מ כבר נכנס הנאה לגרון ערד"ה בין החניכיים.

בגמ' הרי נהנה גרונו בכזית. צ"ב דכאן למבואר בתוס' אף כשבכל חתיכה יש כזית פטור כשחילקו בחוץ דצריך אבר שלם והיה לגמ' להדגיש בר' יוחנן הרי נהנה באבר ולא להדגיש נהנה בכזית.

בגמ' אמר רשב"ל כזית שאמרו חוין משל בין השיניים יל"ע לר"ל כשאוכל כזית לחם הנפוח כספוג ובלעיסה הוא נעשה קטן פחות מכזית אם נחשב שאכל כזית, דיתכן שיודה שהגודל נמדד לפי איך שהיה לעצמו ורק צריך שלא ישאר חלק ממנו בשיניים ולא יבלע, אך אם בלעו כשהוקטן זה אכילה דאף שדין אכילה במעיו צורת האכילה בפיו ושיעור אכילה הוא מצורת האכילה עמשנ"ת בהמשך הגמ' גבי מכניס אוכל למעיו שלא דרך פיו (והמשנ"ב סימן תפ"ו שכתב שזה אכילה יתכן שזה משום שקימ"ל כר' יוחנן).

בגמ' מר פבר הרי נהנה גרונו בכזית. בסוגיין מבואר דלר' יוחנן מתחלת האכילה כשנכנס לפה ולר"ל רק בבליעה, ויש לדון בד' כוסות במכניס לפיו בשיבה ורק בולע בהסיבה אם זה תלוי בזה, אמנם אף שלר' יוחנן מסתבר שזה שלא כהוגן כי התחיל את האכילה שלא בהסיבה מ"מ יש לצדד שכל שלא בלע ממשכת האכילה וכשכעת מיסב יש הנאת גרונו בהסיבה ואי"ז כלר"ל לאחר בליעה דודאי לא יהני להסב כשזה במיעיו אף לתוס' שכתבו שיש צירוף במעיים לענין אכילה בבת אחת דהמעשה שלו היה שלא בהסיבה, דכאן זה עוד בשליטתו ולא נגמר המעשה אכילה בגמר ההנאה הראשונה שבגרונו.

אלא דיתכן דאף לר"ל זה שלא כהוגן וכ"ש לר' יוחנן דענין הסיבה הוא שתיה דרך חרות והדרך חרות לא נקבעת ע"פ דין אכילה אלא ע"פ צורת אכילה ואף אם דין אכילה בבליעה או בהמשך הנאת

גרונו מ"מ דרך חרות שיאכל בצורת חרות והחרות היא רק כשמכניס לפיו והוא מיסב אך כשמיסב אחר שיכניס לפיו זה קצת דומה למיסב אחר שהכניס במעיו דפשוט שלא יוצי"ח [אף לתוס' שסוברים דלר"ל יש במעיים צירוף בין שתי חצאי זיתים להחשיבם לאכילה בבת אחת כיון שאכילה זה הנאת מעיו, וכמו שפשוט שמי שמכניסים מאכל ישר למעיו שלא דרך פיו דאי"ז אכילה לר"ל כי אף שדין אכילה במעיו מ"מ אין דין אכילה ללא צורת אכילה שהיא רק דרך פיו, וכן לר' יוחנן מי שיש לו צינור שכשהאוכל עובר את גרונו זה לא יכנס למעיו אלא יצא ישר לחוץ לכאו' פשוט שאין בזה דין אכילה בגרונו דאין דין אכילה ללא צורת אכילה שזה רק בגרון המביא למעיים וכמו שפשוט שהלועס ונהנה ופולט אי"ז אכילה לר' יוחנן אף שגרונו נהנה וכדמוכח מהא דטועם ופולט אי"ז ברכת הנהנין אף שקימ"ל כר' יוחנן אמנם מ"מ י"ל דלא תיקנו חז"ל אלא אכילה בהסיבה וכל שקיים דין אכילה בהסיבה יצי"ח אף שלכאו' חיסר ודאי במהות המצוה.

והנה בלע מרור לא יצא דעיקר מצוותו בטעם מרירות בגרון ומ"מ אף בזה לר"ל לא מצטרף בין החניכיים דתיקנו אכילה גמורה במה שיש בו טעם מר ולא סתם טעימה ובלא הנאת מעיו אין לר"ל דין אכילה וכמו שאף לר' יוחנן שדין אכילה בפה לא יהני טעימת מרור אם יפלטנו דצריך לבלוע כי זוהי צורת האכילה ובלא"ה זה טעימה בעלמא ותיקנו דוקא אכילה, אלא דצ"ב דכיון שמבואר בבלע מרור שבבליעה אין טעם בגרון איך בלע מזה יצא לר' יוחנן